

ОБОРОТНІ АКТИВИ ЯК ЗАСІБ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Оборотні активи відіграють важливу роль у господарській діяльності підприємства та є однією з умов забезпечення безперервності у роботі, а отже формуючи при цьому грошові потоки. Аналіз фінансування оборотних активів спрямований на виявлення джерел фінансування та їх оптимізацію на основі співвідношення власних та позикових коштів. У Кривбасі на промислових підприємствах оборотні активи мають наступну питому вагу: ПівнГЗК – 67,48%, ІнГЗК – 69,08%, ЦГЗК – 48,17%, АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ – 38,04%.

В останні роки вітчизняні промислові компанії втратили вагому частку свого оборотного капіталу, а у структурі оборотних активів найбільшу питому вагу займає дебіторська заборгованість, яка постійно збільшується. Прискорення оборотності оборотних коштів зменшує потребу в них, дозволяє підприємствам вивільняти частину оборотних активів або для потреб виробництва, або для додаткового випуску продукції. В результаті прискореного обороту вивільнюються матеріальні елементи оборотних коштів, менше потрібно запасів сировини, матеріалів, палива, залишків незавершеного виробництва та ін., а отже, вивільнюються і грошові ресурси, раніше вкладені в ці запаси. Одночасно, в структурі джерел формування оборотних активів найбільшу долю займає кредиторська заборгованість, а у галузях виробництва спостерігається зниження оборотних активів та їх накопичення, отже компанії мають мобілізувати додаткові фінансові ресурси (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка частки кредиторської заборгованості та оборотних активів

Масштаб підприємства та галузеве підпорядкування	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Зміна	
						всього	до 2019 р.
Частка кредиторської заборгованості на підприємствах України							
Великі підприємства	39,0	38,8	38,2	39,5	36,3	-2,7	-13,2
Середні підприємства	39,0	38,7	39,1	38,7	39,1	+0,1	+2,8
Малі підприємства	22,0	22,5	22,7	21,8	24,6	+2,6	+2,8
Частка оборотних активів по галузям							
Сільське господарство	22,8	11,3	10,4	9,7	9,7	-13,1	-
Будівництво	3,7	4,5	5,2	5,9	6,0	+2,3	+0,1
Промисловість	26,3	31,5	30,5	28,4	29,4	+3,1	+1,0
Металургійне виробництво	4,5	6,1	6,4	4,7	4,3	-0,2	-0,4
Машинобудування	2,6	3,0	2,8	2,9	2,8	+0,2	-0,1

Сьогоднішні умови функціонування підприємств потребують застосування обґрунтованих підходів на формування та використання оборотних активів, цілеспрямованих на максимізацію оборотності, зниження витрат і збільшення одержуваного ними прибутку, що може бути досягнуто шляхом доцільного вибору джерел фінансування оборотних активів. Основними шляхами оптимізації показників ефективного використання оборотних активів є економія матеріальних ресурсів, скорочення втрат у виробничому процесі, раціональне розміщення оборотних коштів, запобігання зростанню дебіторської заборгованості.

Використовуючи наукові та практичні підходи до формулювання сутності фінансування оборотних активів, можна припустити, що фінансування оборотних активів – це підбір структури та складу джерел фінансування для формування потрібного обсягу оборотних активів. Для цього можна використати загальновідомі складові, а саме оцінювання динаміки складу оборотних активів, динаміки структури оборотних активів, структури дебіторської заборгованості, показників фінансування оборотних активів.

Таким чином, чітке розуміння сутності оборотних активів має немале практичне значення, оскільки правильне розуміння економічної термінології та методології аналізу полегшує роботу будь-якого підприємства, допомагає простежити та сформулювати не лише взаємовідношення між різними факторами виробничо-господарської діяльності, а й побудувати достовірні економічні прогнози щодо можливості використання та управління оборотними активами підприємства.